

Oikeudelliset asiakirjat

Suositus CM/Rec(2010)7

Euroopan neuvoston demokratia- ja ihmisoikeuskasvatusta koskeva peruskirja

Suositus CM/Rec(2010)7

Publishing
Editions

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

Euroopan neuvoston demokratia- ja ihmisoikeuskasvatusta koskeva peruskirja

Suositus CM/Rec(2010)7
Euroopan neuvoston ministerikomitean
11. toukokuuta 2010 hyväksymä

Euroopan neuvoston julkaisu

ISBN 978-92-871-6898-6 englanninkielinen julkaisu

Tähän julkaisuun sisältyvien tekstien jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde eli Euroopan neuvosto mainitaan. Mikäli tekstejä on tarkoitus käyttää kaupallisiin tarkoituksiin tai kääntää muille kuin Euroopan neuvoston virallisille kielille, ota yhteyttä sähköpostitse osoitteeseen: publishing@coe.int.

Euroopan neuvoston julkaisu
F-67075 Strasbourg Cedex
<http://book.coe.int>

ISBN 978-92-871-7242-6
© Euroopan neuvosto, syyskuu 2011
Painettu Euroopan neuvostossa

1. Euroopan neuvoston ministerikomitean koulutuksen johtokomitean (CDED) esityksestä 11. toukokuuta 2010 hyväksymä suositus CM/Rec(2010)7.
2. Tämä julkaisu sisältää suosituksen CM/Rec(2010)7. Perustelut ovat saatavilla ainoastaan englanniksi.

Euroopan neuvoston ministerikomitean suositus CM/Rec(2010)7

Jäsenvaltioille Euroopan neuvoston demokratia- ja ihmisoikeuskasvatusta koskevasta peruskirjasta

*(hyväksytty 11. toukokuuta 2010 ministerikomitean
120. kokouksessa)*

Euroopan neuvoston peruskirjan 15.b artiklan mukaisesti ministerikomitea muistuttaen Euroopan neuvoston päätavoitteesta edistää ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta;

vakuuttuneena siitä, että koulutus ja kasvatusta ovat keskeisiä tekijöitä tämän tavoitteen saavuttamisessa;

ottaen huomioon oikeuden koulutukseen, joka annetaan kansainvälisessä lainsäädännössä ja erityisesti Euroopan ihmisoikeussopimuksessa (ETS nro 5), ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa, taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevassa kansainvälisessä yleissopimuksessa (TSS-sopimus) ja lapsen oikeuksien sopimuksessa;

muistuttaen, että Wienissä vuonna 1993 järjestetyssä Ihmisoikeuksien maailmankonferenssissa maailman valtioita kehoitettiin ottamaan ihmisoikeudet, demokratia ja oikeusvaltioperiaate oppiaineiksi kaikkien oppilaitosten opetussuunnitelmiin sekä virallisessa että epävirallisessa koulutuksessa;

ottaen huomioon Euroopan neuvoston toisen huippukokouksen (1997) päätöksen tehdä aloite kasvatuksesta demokraattiseen kansalaisuuteen, jolla pyritään edistämään kansalaisten tietoutta omista oikeuksistaan ja vastuistaan demokraattisessa yhteiskunnassa;

muistuttaen ministerikomitean suosituksesta kasvatuksesta demokraattiseen kansalaisuuteen Rec(2002)12 ja haluten viedä sitä eteenpäin;

ottaen huomioon ministerikomitean suosituksen nuorten epävirallisen koulutuksen/oppimisen edistämisestä ja tunnustamisesta Rec(2003)8

ja suosituksen ihmisoikeuksia yliopistokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa koskevasta eurooppalaisesta yleissopimuksesta Rec(2004)4;

ottaen huomioon parlamentaarisen yleiskokouksen suosituksen 1682 (2004), jossa kehoitetaan laatimaan Euroopan laajuinen yleissopimus demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksesta;

vastaten Budapestissä vuonna 2005 järjestetyn seitsemännen Euroopan nuorisoasioista vastaavien ministerien konferenssin esitykseen demokratia- ja ihmisoikeuskasvatusta käsittelevien linjausten laatimisesta;

haluten edistää YK:n yleiskokouksen vuonna 2005 hyväksymää ihmisoikeuskasvatusohjelmaa, jonka alueellinen yhteistyötaho Euroopassa on Euroopan neuvosto;

haluten hyödyntää Euroopan maiden ja kansalaisjärjestöjen Euroopan kansaliskasvatuksen teemavuoden 2005 aikana raporttoimia lukuisia kansalais-, demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen hyviä käytäntöjä ja vakiinnuttaa, koostaa ja levittää niitä kaikkialle Eurooppaan;

muistaen, että jäsenvaltiot ovat vastuussa koulutuksen järjestämisestä ja koulutusjärjestelmänsä rakenteesta maassaan;

tunnustaen kansalais- ja nuorisojärjestöjen keskeisen roolin koulutuksen tällä osa-alueella ja toivoen voivansa tarjota niille tukensa;

suosittelee, että jäsenvaltioiden hallitukset:

- ryhtyvät tämän suosituksen liitteen mukaisiin toimiin, jotka perustuvat Euroopan neuvoston demokratia- ja ihmisoikeuskasvatusta koskevaan peruskirjaan;
- varmistavat, että peruskirjaa levitetään laajalti koulutuksesta ja nuorisosta vastaaville viranomaistahoille;

ohjeistaa pääsihteeriä toimittamaan tämän suosituksen:

- niiden Euroopan kulttuuriyleissopimuksen (ETS nro 18) sopimusvaltioiden hallituksille, jotka eivät kuulu Euroopan neuvostoon;
- kansanvälisille järjestöille.

Suosituksen CM/Rec(2010)7 liite:

Euroopan neuvoston demokratia- ja ihmisoikeuskasvatusta koskeva peruskirja

Hyväksytty Euroopan neuvoston ministerikomitean suosituksen CM/Rec(2010)7 yhteydessä

I osa – Yleiset määräykset

1. Soveltamisala

Tämä peruskirja koskee kohdassa 2 määriteltäviä demokratia- ja ihmisoikeuskasvatusta. Siinä ei nimenomaisesti käsitellä muita aiheeseen liittyviä kysymyksiä, kuten kulttuurienvälistä kasvatusta, tasa-arvokasvatusta, kestävän kehityksen kasvatusta ja rauhankasvatusta, paitsi silloin, kun ne sisältyvät tai vaikuttavat demokratia- tai ihmisoikeuskasvatukseen.

2. Määritelmät

Tässä peruskirjassa:

a. "Kasvatus demokraattiseen kansalaisuuteen" tarkoittaa koulutusta, kasvatusta, tietoisuuden lisäämistä, tietoa, käytäntöjä ja toimintaa, joilla oppijoille pyritään antamaan tietoa, taitoja ja ymmärrystä ja kehittämään heidän näkemyksiään ja käyttäytymistään siten, että he saavat edellytykset käyttää ja puolustaa demokraattisia oikeuksiaan ja vastuitaan yhteiskunnassa arvoitaen monimuotoisuutta ja osallistuen aktiivisesti demokraattiseen toimintaan demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta edistävällä ja suojaavalla tavalla.

b. "Ihmisoikeuskasvatus" tarkoittaa koulutusta, kasvatusta, tietoisuuden lisäämistä, tietoa, käytäntöjä ja toimintaa, joilla oppijoille pyritään antamaan tietoa, taitoja ja ymmärrystä ja kehittämään heidän asenteitaan ja käyttäytymistään siten, että he saavat edellytykset osallistua yleismaailmallisen ihmisoikeuskulttuurin rakentamiseen ja puolustamiseen yhteiskunnassa ihmisoikeuksia ja perusvapauksia edistävällä ja suojaavalla tavalla.

c. "Virallinen koulutus" tarkoittaa kasvatusta- ja koulutusjärjestelmärakennetta, joka kattaa esi- ja perusopetuksen, toisen asteen koulutuksen ja yliopistokoulutuksen. Virallista koulutusta tarjotaan pääasiassa yleissivistävän tai ammatillisen koulutuksen oppilaitoksissa, ja se johtaa tutkintoon toisella ja korkealla asteella.

d. "Epävirallinen koulutus" tarkoittaa suunnitelmallisia koulutusohjelmia, joilla pyritään kehittämään taitoja ja osaamista virallisen koulutusjärjestelmän ulkopuolella.

e. "Arkioppiminen" tarkoittaa elinikäistä prosessia, jossa yksilö omaksuu asenteita, arvoja, taitoja ja tietoa ympäristöstään ja päivittäin kohtaamistaan kasvatuksellisista vaikutteista ja lähteistä (perheeltään, vertaisryhmistä, naapureiltaan, tapaamiltaan ihmisiltä, kirjastosta, tiedotusvälineistä, työyhteisissä, leikeissä jne.)

3. Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen suhde

Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatus liittyvät läheisesti toisiinsa ja tukevat toisiaan. Ne eroavat pikemminkin painopisteiltään ja vaikutusalueiltaan kuin tavoitteiltaan ja käytännöiltään. Kasvatus demokraattiseen kansalaisuuteen keskittyy pääosin demokraattisiin oikeuksiin ja vastuisiin ja aktiiviseen osallistumiseen yhteiskunnalliseen, poliittiseen, sosiaaliseen, taloudelliseen, lainsäädännölliseen ja kulttuurielämään, kun taas ihmisoikeuskasvatuksessa ihmisoikeuksia ja perusvapauksia käsitellään laajemmin kaikkien elämäna-alueiden kannalta.

4. Perustuslailliset rakenteet ja jäsenvaltioiden päätavoitteet

Seuraavia tavoitteita, periaatteita ja linjauksia tulee soveltaa:

a. kunnioittaen jokaisen jäsenvaltion perustuslaillisia rakenteita ja käyttäen niiden mukaisia menetelmiä

b. ottaen huomioon jokaisen jäsenvaltion päätavoitteet ja tarpeet.

II osa – Tavoitteet ja periaatteet

5. Tavoitteet ja periaatteet

Seuraavien tavoitteiden ja periaatteiden tulee ohjata jäsenvaltioiden linjausten, lainsäädännön ja käytäntöjen suunnittelua.

a. Mahdollisuus demokratia- ja ihmisoikeuskasvatukseen jokaiselle henkilölle valtion alueella.

b. Kasvatus demokraattiseen kansalaisuuteen ja ihmisoikeuskasvatus ovat elinikäinen prosessi. Näiden asioiden sisäistämiseksi tarvitaan lukuisia sidosryhmiä, kuten päättäjiä, opetusalan ammattilaisia, oppijoita, vanhempia,

oppilaitoksia, opetusviranomaisia, virkamiehiä, kansalaisjärjestöjä, nuorisjärjestöjä, tiedotusvälineitä ja suurta yleisöä.

c. Kaikki kasvatus- ja koulutusmuodot, olivatpa ne virallisia, epävirallisia tai arkioppimiseen liittyviä, vaikuttavat oppimisprosessiin ja ovat arvokkaita sen periaatteiden edistämiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi.

d. Kansalais- ja nuorisjärjestöt ovat keskeisessä asemassa kansalais-, demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen tarjoajina etenkin epävirallisen koulutuksen ja arkioppimisen osalta, minkä vuoksi niiden toimintaa on mahdollistettava ja tuettava.

e. Opetus- ja oppimiskäytäntöjen ja -toiminnan tulee noudattaa ja edistää demokraattisia ja ihmisoikeusarvoja ja -periaatteita. Etenkin oppilaitosten ja koulujen johdon tulee toiminnassaan ilmentää ja edistää ihmisoikeusarvoja ja oppilaiden, opetushenkilökunnan ja sidosryhmien, kuten vanhempien, aktiivista osallistumista.

f. Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen perustekijöitä ovat sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja kulttuurienvälisen dialogin edistäminen sekä monimuotoisuuden ja tasa-arvon, kuten sukupuolten välisen tasa-arvon arvostus, minkä vuoksi on oppijoille tärkeää tarjota tietoa, henkilö-kohtaisia ja sosiaalisia taitoja sekä ymmärrystä, jotka vähentävät ristiriitoja, lisäävät ymmärrystä ja arvostusta eri uskontojen ja etnisten ryhmien välillä, luovat ihmisarvoon ja yhteisiin arvoihin pohjautuvaa keskinäistä kunnioitusta, kannustavat vuoropuheluun ja edistävät ongelmien ja kiistojen väkivallatonta ratkaisemista.

g. Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen päätavoitteena ei ole vain lisätä oppijoiden tietämystä, ymmärrystä ja taitoja vaan tarjota heille myös edellytykset toimia yhteiskunnassa ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen puolustamiseksi ja edistämiseksi.

h. Opetusalan ammattilaisille ja nuoriso-ohjaajille sekä kouluttajille itselleen tarjottava jatkuva koulutus demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen periaatteista ja käytännöistä sekä kehittämistoimet ovat onnistuneen ja kestäväen opetuksen olennaisia edellytyksiä, joiden riittävästä tuesta ja suunnitelmallisuudesta on vastaavasti huolehdittava.

i. Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen kansallisten, alueellisten ja paikallisten sidosryhmien, kuten päättäjien, opetusalan ammattilaisten, oppijoiden, vanhempien, oppilaitosten, kansalaisjärjestöjen, nuorisjärjestöjen,

tiedotusvälineiden ja suuren yleisön, välistä suhdetta ja yhteistyötä tulee tukea, jotta niiden panoksesta saadaan mahdollisimman paljon hyötyä.

j. Kun otetaan huomioon ihmisoikeusarvojen ja velvoitteiden sekä demokration ja oikeusvaltioperiaatteen yhteisten perusperiaatteiden kansainvälinen luonne, on tärkeää, että jäsenvaltiot pyrkivät tekemään kansainvälistä ja alueellista yhteistyötä tämän peruskirjan piiriin kuuluvan toiminnan sekä hyvien käytäntöjen tunnistamisessa ja vaihdossa.

III osa - Linjaukset

6. Virallinen yleissivistävä ja ammatillinen koulutus

Jäsenvaltioiden tulee sisällyttää kasvatusta demokraattiseen kansalaisuuteen ja ihmisoikeuskasvatukseen esi-, perus- ja toisen asteen yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen virallisiin opetus-suunnitelmiin. Jäsenvaltioiden tulee jatkossakin tukea, tarkastella ja päivittää demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen sisältöä opetus-suunnitelmissa varmistaakseen opetuksen tarkoituksenmukaisuuden ja edistääkseen sen kestävyyttä.

7. Korkea-asteen koulutus

Jäsenvaltioiden tulee akateemisen vapauden periaatetta kunnioittaen tukea kansalais-, demokratia- ja ihmisoikeuskasvatukseen sisällyttämistä korkea-asteen koulutukseen etenkin tulevien opetusalan ammattilaisten koulutuksessa.

8. Demokraattinen hallinto

Jäsenvaltioiden tulee edistää demokraattista hallintoa kaikissa oppilaitoksissa sinänsä toivottavana ja hyödyllisenä hallintotapana sekä keinona oppia toimintaa demokraattisessa ja ihmisoikeuksissa kunnioittavassa ympäristössä. Jäsenvaltioiden tulee asianmukaisin keinoin kannustaa ja helpottaa oppilaiden, opetushenkilöstön ja sidosryhmien, kuten vanhempien, aktiivista osallistumista oppilaitosten hallintoon.

9. Koulutus

Jäsenvaltioiden tulee tarjota opettajille, muulle opetushenkilöstölle, nuorisohjaajille ja kouluttajille tarvittavaa kansalais-, demokratia- ja ihmisoikeuskasvatukseen perus- ja jatkokoulutusta sekä kehittämis-toimintaa. Näin

voidaan taata monipuolinen tieto ja ymmärrys aihealueen tavoitteista ja periaatteista, asianmukaisista opetus- ja oppimis-menetelmistä sekä aihepiiriin liittyvästä muusta keskeisestä taidosta ja osaamisesta.

10. Kansalais- ja nuorisojärjestöjen ja muiden sidosryhmien rooli

Jäsenvaltioiden tulisi edistää kansalais- ja nuorisojärjestöjen osuutta demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksessa etenkin epävirallisessa koulutuksessa. Jäsenvaltioiden tulee tunnustaa järjestöjen ja niiden toiminnan merkitys koulutusjärjestelmälle, mahdollisuuksien mukaan tarjota niille tarvittavaa tukea ja kaikin puolin hyödyntää niiden asiantuntemus kaikessa koulutuksessa. Jäsenvaltioiden tulee myös esitellä ja tehdä tunnetuksi kansalais-, demokratia ja ihmisoikeuskasvatusta muille sidosryhmille, ennen kaikkea tiedotusvälineille ja suurelle yleisölle, jotta ne voivat osaltaan edistää toimintaa mahdollisimman kattavasti.

11. Arviointiperusteet

Jäsenvaltioiden tulee kehittää perusteet demokratia- ja ihmisoikeus-kasvatuksen tehokkuuden arvioimiseksi. Oppijoiden antaman palautteen tulee olla olennainen osa arviointia.

12. Tutkimus

Jäsenvaltioiden tulee käynnistää ja edistää kansalais-, demokratia- ja ihmisoikeuskasvatusta tarkastelevaa tutkimusta, jolla kartoitetaan toiminnan nykytilanne ja tarjotaan sidosryhmille, kuten päättäjille, oppilaitoksille, koulujen johdolle, opettajille, oppijoille, kansalaisjärjestöille ja nuorisojärjestöille, vertailutietoa toiminnan tehokkuuden ja vaikuttavuuden mittaamiseksi ja lisäämiseksi ja käytäntöjen kehittämiseksi. Tutkimuksessa voidaan tarkastella muun muassa opetussuunnitelmia, innovatiivisia käytäntöjä sekä opetusmenetelmien ja arviointimenetelmien, kuten arviointikriteerien ja indikaattoreiden, kehittämistä. Jäsenvaltioiden tulee soveltuvin osin jakaa tutkimustulokset muiden jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa.

13. Sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämisen, monimuotoisuuden arvostamisen ja eroavaisuuksien ja ristiriitojen ratkaisutaidot

Jäsenvaltioiden tulee kaikilla koulutuksen osa-alueilla edistää kasvatus- ja opetusmenetelmiä, joilla pyritään demokraattisessa ja monikulttuurisessa yhteiskunnassa tarvittaviin yhteistoimintataitoihin ja tarjotaan oppijoille

tietoa ja taitoja, jotka edistävät sosiaalista yhteenkuuluvuutta, lisäävät monimuotoisuuden ja tasa-arvon arvostusta ja (etenkin uskonnollisten ja etnisten ryhmien välisten) erojen kunnioitusta, edistävät kiistojen ja ristiriitojen väkivallatonta ja toisten oikeuksia kunnioittavaa ratkaisemista ja torjuvat kaikkia syrjinnän ja väkivallan muotoja, etenkin kiusaamista ja ahdistelua.

IV osa – Arviointi ja yhteistyö

14. Arviointi ja tarkastelu

Jäsenvaltioiden tulee säännöllisesti arvioida käyttämänsä strategiat ja linjat tämän peruskirjan valossa ja muokata niitä tarvittaessa. Tämä voidaan tehdä yhteistyössä muiden jäsenvaltioiden kanssa esimerkiksi alueellisesti. Jäsenvaltiot voivat pyytää apua myös Euroopan neuvostolta.

15. Seurantayhteistyö

Jäsenvaltioiden tulee soveltuvin osin tehdä yhteistyötä toistensa ja Euroopan neuvoston kanssa pyrkiessään tämän peruskirjan tavoitteisiin ja toteuttamaan sen periaatteita:

- a. yhteisillä tavoitteilla ja prioriteeteilla;
- b. tukemalla monenkeskistä ja rajat ylittävää toimintaa, kuten demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen koordinoitiverkoston toimintaa;
- c. vaihtamalla, kehittämällä ja koostamalla hyviä käytäntöjä ja varmistamalla niiden levittäminen;
- d. tiedottamalla kaikille sidosryhmille, myös suurelle yleisölle, peruskirjan tavoitteista ja toteutuksesta;
- e. tukemalla eurooppalaisten kansalaisjärjestöjen, nuorisojärjestöjen ja opetusalan ammattilaisten verkostoitumista ja yhteistyötä.

16. Kansainvälinen yhteistyö

Jäsenvaltioiden tulee jakaa Euroopan neuvoston linjausten viitekehyksessä tekemänsä demokratia- ja ihmisoikeuskasvatusta edistävän työn tulokset muiden kansainvälisten organisaatioiden kanssa.

Sales agents for publications of the Council of Europe

Agents de vente des publications du Conseil de l'Europe

BELGIUM/BELGIQUE

La Librairie Européenne -
The European Bookshop
Rue de l'Orme, 1
BE-1040 BRUXELLES
Tel.: +32 (0)2 231 04 35
Fax: +32 (0)2 735 08 60
E-mail: info@libeurop.eu
http://www.libeurop.be

Jean De Lannoy/DL Services
Avenue du Roi 202 Koningslaan
BE-1190 BRUXELLES
Tel.: +32 (0)2 538 43 08
Fax: +32 (0)2 538 08 41
E-mail: jean.de.lannoy@dl-servi.com
http://www.jean-de-lannoy.be

BOSNIA AND HERZEGOVINA/ BOSNIE-HERZÉGOVINE

Robert's Plus d.o.o.
Marka Marulića 2/V
BA-71000, SARAJEVO
Tel.: + 387 33 640 818
Fax: + 387 33 640 818
E-mail: robertsplus@bih.net.ba

CANADA

Renouf Publishing Co. Ltd.
1-5369 Canotek Road
CA-OTTAWA, Ontario K1J 9J3
Tel.: +1 613 745 2665
Fax: +1 613 745 7660
Toll-Free Tel.: (866) 767-6766
E-mail: order.dept@renoufbooks.com
http://www.renoufbooks.com

CROATIA/CROATIE

Robert's Plus d.o.o.
Marasovičeva 67
HR-21000, SPLIT
Tel.: + 385 21 315 800, 801, 802, 803
Fax: + 385 21 315 804
E-mail: robertsplus@robertsplus.hr

CZECH REPUBLIC/RÉPUBLIQUE TCHÈQUE

Suweco CZ, s.r.o.
Klecakova 347
CZ-180 21 PRAHA 9
Tel.: +420 2 424 59 204
Fax: +420 2 848 21 646
E-mail: import@suweco.cz
http://www.suweco.cz

DENMARK/DANEMARK

GAD
Vimmelskåft 32
DK-1161 KØBENHAVN K
Tel.: +45 77 66 60 00
Fax: +45 77 66 60 01
E-mail: gad@gad.dk
http://www.gad.dk

FINLAND/FINLANDE

Akateeminen Kirjakauppa
PO Box 128
Keskuskatu 1
FI-00100 HELSINKI
Tel.: +358 (0)9 121 4430
Fax: +358 (0)9 121 4242
E-mail: akatilaus@akateeminen.com
http://www.akateeminen.com

FRANCE

La Documentation française
(diffusion/distribution France entière)
124, rue Henri Barbusse
FR-93308 AUBERVILLIERS CEDEX
Tel.: +33 (0)1 40 15 70 00
Fax: +33 (0)1 40 15 68 00
E-mail: commande@ladocumentationfrancaise.fr
http://www.ladocumentationfrancaise.fr

Librairie Kléber
1 rue des Francs Bourgeois
FR-67000 STRASBOURG
Tel.: +33 (0)3 88 15 78 88
Fax: +33 (0)3 88 15 78 80
E-mail: librairie-kleber@coe.int
http://www.librairie-kleber.com

GERMANY/ALLEMAGNE AUSTRIA/AUTRICHE

UNO Verlag GmbH
August-Bebel-Allee 6
DE-53175 BONN
Tel.: +49 (0)228 94 90 20
Fax: +49 (0)228 94 90 222
E-mail: bestellung@uno-verlag.de
http://www.uno-verlag.de

GREECE/GRÈCE

Librairie Kauffmann s.a.
Stadiou 28
GR-105 64 ATHINAI
Tel.: +30 210 32 55 321
Fax: +30 210 32 30 320
E-mail: ord@otenet.gr
http://www.kauffmann.gr

HUNGARY/HONGRIE

Euro Info Service
Pannónia u. 58.
PF. 1039
HU-1136 BUDAPEST
Tel.: +36 1 329 2170
Fax: +36 1 349 2053
E-mail: euroinfo@euroinfo.hu
http://www.euroinfo.hu

ITALY/ITALIE

Licosa SpA
Via Duca di Calabria, 1/1
IT-50125 FIRENZE
Tel.: +39 0556 483215
Fax: +39 0556 41257
E-mail: licosa@licosa.com
http://www.licosa.com

NORWAY/NORVÈGE

Akademika
Postboks 84 Blindern
NO-0314 OSLO
Tel.: +47 2 218 8100
Fax: +47 2 218 8103
E-mail: support@akademika.no
http://www.akademika.no

POLAND/POLOGNE

Ars Polona JSC
25 Obrocnow Street
PL-03-933 WARSZAWA
Tel.: +48 (0)22 509 86 00
Fax: +48 (0)22 509 86 10
E-mail: arspolona@arspolona.com.pl
http://www.arspolona.com.pl

PORTUGAL

Livraria Portugal
(Dias & Andrade, Lda.)
Rua do Carmo, 70
PT-1200-094 LISBOA
Tel.: +351 21 347 42 82 / 85
Fax: +351 21 347 02 64
E-mail: info@livrariaportugal.pt
http://www.livrariaportugal.pt

RUSSIAN FEDERATION/ FÉDÉRATION DE RUSSIE

Ves Mir
17b, Butlerova ul.
RU-117342 MOSCOW
Tel.: +7 495 739 0971
Fax: +7 495 739 0971
E-mail: orders@vesmirbooks.ru
http://www.vesmirbooks.ru

SPAIN/ESPAGNE

Diaz de Santos Barcelona
C/ Balmes, 417-419
ES-08022 BARCELONA
Tel.: +34 93 212 86 47
Fax: +34 93 211 49 91
E-mail: david@diazdesantos.es
http://www.diazdesantos.es

Diaz de Santos Madrid
C/Albasanz, 2
ES-28037 MADRID
Tel.: +34 91 743 48 90
Fax: +34 91 743 40 23
E-mail: jpinilla@diazdesantos.es
http://www.diazdesantos.es

SWITZERLAND/SUISSE

Planetis Sàrl
16 chemin des Pins
CH-1273 ARZIER
Tel.: +41 22 366 51 77
Fax: +41 22 366 51 78
E-mail: info@planetis.ch

UNITED KINGDOM/ROYAUME-UNI

The Stationery Office Ltd
PO Box 29
GB-NORWICH NR3 1GN
Tel.: +44 (0)870 600 5522
Fax: +44 (0)870 600 5533
E-mail: book.enquiries@tso.co.uk
http://www.tsoshop.co.uk

UNITED STATES and CANADA/ ÉTATS-UNIS et CANADA

Manhattan Publishing Co
670 White Plains Road
USA-10583 SCARSDALE, NY
Tel.: +1 914 271 5194
Fax: +1 914 472 4316
E-mail: info@manhattanpublishing.com
http://www.manhattanpublishing.com

Council of Europe Publishing/Éditions du Conseil de l'Europe

FR-67075 STRASBOURG Cedex

Tel.: +33 (0)3 88 41 25 81 – Fax: +33 (0)3 88 41 39 10 – E-mail: publishing@coe.int – Website: http://book.coe.int

Koulutuksella on keskeinen rooli Euroopan neuvoston perusarvojen, demokratian, ihmis-oikeuksien ja oikeusvaltion periaatteiden, edistämässä sekä ihmisoikeusloukkauksien ehkäisemisessä. Yleisemmin koulutus nähdään yhä enenevässä määrin keinona ehkäistä väkivallan, rasmin, ääriliikkeiden, muukalaisvihan, syrjinnän ja suvaitsemattomuuden lisääntymistä. Tämä kasvava tietoisuus heijastuu siinä, että organisaation 47 jäsenmaata ovat hyväksyneet Euroopan neuvoston demokratia- ja ihmisoikeuskasvatusta koskevan peruskirjan (EDC/HRE) suosituksen CM/Rec(2010)7 puitteissa. Peruskirjaa kehitettiin useiden vuosien ajan laajamittaisten neuvottelujen pohjalta, eikä se ole sitova. Peruskirja on tärkeä vertailukohta kaikille kansalais- ja ihmisoikeuskasvatuksen parissa toimiville. Se toivottavasti tarjoaa lähtökohdan toimien lisäämiseksi jäsenmaissa sekä toimii kei-nona levittää parhaita käytänteitä ja parantaa toiminnan laatutavoitteita eri puolilla Eurooppaa ja sen ulkopuolella.

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

www.coe.int

Euroopan neuvosto on hallitusten välinen poliittinen järjestö, johon kuuluu 47 eurooppalaista maata. Se on Euroopan vanhin ja laajin poliittinen yhteistyö-järjestö. Euroopan neuvoston perustehtävänä on demokratian, ihmisoikeuksien ja oikeusvaltion vahvistaminen perustuen Euroopan ihmisoikeussopimukseen ja mui-hin eurooppalaisiin ihmisoikeusnormeihin. Euroopan neuvosto perustettiin vuonna 1949 toisen maailmansodan jälkeen ja se on symboloinut siitä lähtien sovittelua ja yhteistyötä rauhan säilyttämiseksi.

ISBN 978-92-871-7242-6

9 789287 172426

€8/US\$16

<http://book.coe.int>
Council of Europe Publishing